

Unitat de Psicologia Evolutiva i de l'Educació
Departament de Psicologia de l'Educació

Professora de Teoria i de Pràctiques: Mercè Clariana

1. OBJECTIUS DEL CONTINGUT DECLARATIU

- Conèixer l'estil d'ensenyament i aprenentatge, això és:
 - * Conèixer quines són les variables educatives d'una situació d'ensenyament i aprenentatge determinada.
 - * Conèixer quines són les variables psicològiques d'una situació d'ensenyament i aprenentatge determinada.
 - * Conèixer el concepte d'estil d'ensenyament i aprenentatge, que relaciona les variables educatives i les variables psicològiques, i defineix una situació d'ensenyament i aprenentatge determinada.

2. CONTINGUT DECLARATIU (temari)

1. Intervenció psicopedagògica

- * Variables educatives
- * Variables psicològiques

2. Informe psicopedagògic

3. Avaluació de variables educatives i psicològiques

- * Observació
- * Entrevista
- * Tests

4. Relació entre variables educatives i psicològiques

- * Estil d'ensenyament i aprenentatge
- * Model de Myers-Briggs
- * E-I
- * S-N
- * F-T
- * J-P
- * Racional
- * Guardià
- * Artesà
- * Idealista
- * Tots els estils

3. objectius del contingut procedimental

- Saber fer un informe psicopedagògic, això és:

- * Saber recollir informació sobre l'estil d'ensenyament i aprenentatge en una situació d'ensenyament i aprenentatge concreta.
- * Saber fer un diagnòstic psicopedagògic que expliqui les característiques d'aquesta situació d'ensenyament i aprenentatge.
- * Saber fer una orientació psicopedagògica per millorar aquesta situació d'ensenyament i aprenentatge.

4. CONTINGUT PROCEDIMENTAL (PRÀCTIQUES)

Les pràctiques consisteixen a redactar un informe psicopedagògic, que comporta recollir informació sobre l'estil d'aprenentatge d'un alumne i el seu context educatiu (el nivell educatiu, el centre, els continguts, la metodologia instruccional, i el seu estil d'aprenentatge), per poder elaborar un diagnòstic psicopedagògic, i per poder proposar una orientació psicopedagògica que millori la seva adaptació al marc escolar, i que optimitzi els seus resultats acadèmics.

5. ESTIMACIÓ D'HORES DE DEDICACIÓ A l'assignatura

El temps i l'esforç que l'estudiant ha de dedicar a l'assignatura depèn, en gran part, de:

- Els seus coneixements previs sobre temes relacionats amb el contingut declaratiu de l'assignatura, bàsicament: concepte i objecte de la psicologia de l'educació, currículum, contingut curricular, metodologia instruccional, i atenció a la diversitat a l'aula.
- Les seves habilitats en la utilització dels procediments necessaris per fer l'informe psicopedagògic, sobretot: escriure un informe, recollir informació a través d'observacions, entrevistes, i tests, i convertir aquesta informació en un diagnòstic i en orientacions psicopedagògiques pertinents per al cas objecte d'estudi.

6. DOCÈNCIA TUTORITZADA

La docència tutoritzada comprèn dos tipus d'activitats instruccionals, la combinació i seqüenciació de les quals es concretarà en el decurs dels primers dies de classe. Aquestes activitats són:

1. La tutoria individual, entesa com una ajuda que la professora ofereix als alumnes, que pot anar encaminada tant a aclarir els conceptes i principis teòrics de l'assignatura com a assessorar qualsevol aspecte de l'elaboració de l'informe psicopedagògic.
2. La posada en comú de temes d'interès, tant teòrics com pràctics, relacionats amb el contingut i els objectius de l'assignatura.

La docència tutoritzada, igual que les classes de teoria i les classes de pràctiques, es concep com un conjunt d'activitats d'ensenyament i aprenentatge totalment opcionals i voluntàries per a l'alumne, que la professora posa a l'abast dels estudiants per si els poden ser d'utilitat en l'adquisició del contingut de l'assignatura. La idea és que l'alumne, d'acord amb les seves característiques, coneixements previs, disponibilitat, i estil d'aprenentatge, pugui triar què li va més bé per aprendre el contingut declaratiu i procedimental de la matèria: si anar a classe, o llegir, o estudiar amb els companys, o investigar pel seu compte, per exemple. En cap cas, doncs, l'assistència a les classes -ni de teoria, ni de pràctiques, ni de docència tutoritzada- s'ha d'entendre com una activitat obligatòria, i en cap cas no serà ni necessària ni suficient per aprovar l'assignatura.

7. AVALUACIÓ

L'assignatura té dues parts:

1. **Teoria o contingut declaratiu**, que s'avalua amb un examen de resposta múltiple.
2. **Pràctiques o contingut procedimental**, que s'avalua amb un informe psicopedagògic.

L'examen val 50 punts i l'informe 50 més. La suma és la nota de l'assignatura, siguin quines siguin les notes de l'examen i de l'informe. Per aprovar l'assignatura cal sumar, entre totes dues parts -examen i informe- un mínim de 50 punts.

8. BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

ALDÁMIZ-ECHEVARRÍA, M.M., ALSINET, J., BASSEDAS, E., GINÉ, N., MASALLES, J., MASIP, M., MUÑOZ, E., NOTÓ, C., ORTEGA, À., RIBERA, M., RIGOL, A. (2000) *Com ens ho fem? Propostes per educar en la diversitat*. Barcelona: Graó, Biblioteca de Guix 119. Aquest llibre explica experiències d'atenció a la diversitat a l'aula, dutes a terme al nostre país.

CLARIANA, M. (2000) *Ensenyar i aprendre. Apunts de classe*. Bellaterra: UAB, Servei de Publicacions, Materials 84. Aquest llibre exposa els coneixements previs necessaris per entendre el contingut declaratiu de l'assignatura.

CLARIANA, M. (2002) *Estil d'ensenyament i aprenentatge*. Bellaterra: UAB, Servei de Publicacions, Materials. Aquest llibre descriu el model de l'estil d'ensenyament i aprenentatge de Myers i Briggs, que constitueix la major part del contingut declaratiu de l'assignatura.

FAIRHURST, A.M. i FAIRHURST, L.L. (1995) *Effective teaching, effective learning. Making the personality connection in your classroom*. Palo Alto, Califòrnia: Davies-Black Publishing. Aquesta obra amplia la informació sobre l'estil d'ensenyament i aprenentatge, que exposa Clariana (2002).

FERNANDEZ-BALLESTEROS, R. (1992) *Introducción a la evaluación psicológica I*. Madrid: Pirámide. Aquest manual pot ser d'utilitat per a la part pràctica de l'assignatura, perquè explica procediments de recollida de dades en psicologia.

WANG, M.C. (1992) *Adaptive education strategies: Building on diversity*. Paul H. Brookes Publishing Co. [Traducció al castellà: *Atención a la diversidad del alumnado*. Madrid: Narcea, 1995]. Aquest llibre exposa una experiència d'ensenyament personalitat realitzada en unes aules d'escola primària i secundària als Estats Units.

9. BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

ACKERMAN, P.L., STERNBERG, R.J., y GLASER, R. (1989) *Learning and individual differences*. Nova York: W.H. Freeman and Company.

ALDÁMIZ-ECHEVARRÍA, M.M., ALSINET, J., BASSEDAS, E., GINÉ, N., MASALLES, J., MASIP, M., MUÑOZ, E., NOTÓ, C., ORTEGA, À., RIBERA, M., RIGOL, A. (2000) *Com ens ho fem? Propostes per educar en la diversitat*. Barcelona: Graó, Biblioteca de Guix 119.

ALONSO TAPIA, J. (1995) *Orientación educativa. Teoría, evaluación e intervención*. Madrid: Síntesis 4.

- CLARIANA, M. (1994) *L'estudiant de secundària. Què en sabem?* Barcelona: Barcano-va.
- CLARIANA, M. (1999) La influencia de variables no cognitivas en la interacción instruccional: la extraversión. Dins J. BELTRAN i C. GENOVAR (eds.) *Psicología de la instrucción II. Áreas curriculares*. Madrid: Síntesis Psicología 8, 257-277.
- CROZIER, W.R. (1997) *Individual learners. Personality differences in education*. Londres: Routledge.
- ETXEBERRIA, J. i FONTAN, P. (1995) *L'orientació a l'escola*. Barcelona: Cruïlla, Proposta 7.
- FERNANDEZ SIERRA, J. (1995) *El trabajo docente y psicopedagógico en Educación Secundaria*. Málaga: Algibe.
- GARCIA SANCHEZ, J.N. (1990) *Cómo intervenir en la escuela*. Madrid: Aprendizaje Visor.
- GENOVAR, C. i CASTELLÓ, A. (1990) *El límite superior. Aspectos psicopedagógicos de la excepcionalidad intelectual*. Madrid: Pirámide.
- GOLDSTEIN, A.P., SPRAFKIN, R.P., GERSHAW, N.J., i KLEIN, P. (1980) *Skillstreaming the adolescent*. [Traducció al castellà: *Habilidades sociales y autocontrol en la adolescencia*. Barcelona: Martínez Roca, 1989].
- GOTZENS, C. (1997) *La disciplina escolar*. Barcelona: ICE/Horsori 24.
<http://www.keirsey.com>
- LOU ROYO, M.A. i LÓPEZ URQUÍZAR, N. (2001) *Bases psicopedagógicas de la educación especial*. Madrid: Pirámide.
- MARCHESI, A., COLL, C., i PALACIOS, J. (comps.) (1990) *Desarrollo psicológico y educación, III Necesidades educativas especiales y aprendizaje escolar*. Madrid: Alianza Psicología 32.
- MARTIN, E. i MAURI, T. (coords.) (1996) *La atención a la diversidad en la educación secundaria*. Barcelona: ICE/Horsori, Cuadernos de formación del profesorado, Educación secundaria 3.
- MARTIN, E. i TIRADO, V. (coords.) (1997) *La orientación educativa y profesional en la educación secundaria*. Barcelona: ICE/Horsori, Cuadernos de formación del profesorado, Educación secundaria 5.
- MORGANETT, R.S. (1990) *Skills for living. Group counselling activities for young adolescent*. [Traducció al castellà: *Técnicas de intervención psicológica para adolescentes*. Barcelona: Martínez Roca, 1995].
- VALLÈS, A. (1990²) *Modificación de la conducta problemática del alumno. Técnicas y programas*. Alcoy: Marfil.

10. ASSIGNATURES DE LLIURE ELECCIÓ RECOMANADES

-
- 23152 Organització i gestió de centres educatius
 23187 Formació ocupacional i professional
 23194 Integració educativa i socio-laboral